

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	к.філол.н., доц. Охріменко Марина Анатоліївна
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр	III семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин
Мова викладання	українська/перська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Формування знань з перекладу в його нормативному аспекті та певних навичок і вмінь перекладацької діяльності з акцентуванням на вірному виборі перекладацької стратегії. Курс передбачає підготовку перекладачів шляхом вивчення теоретичних основ перекладу письмових і усних текстів з перської мови на українську та з української мови на перську
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою курсу є формування базових теоретичних знань з перекладу в його нормативному аспекті та певних навичок і вмінь перекладацької діяльності, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії, що обумовлена професійними потребами.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	У результаті вивчення цього курсу студент повинен навчитися розуміти: визначення поняття перекладу, його диференційні ознаки; функціональне призначення текстів; поняття сутності перекладацької еквівалентності та адекватності як основи комунікативної рівноцінності текстів оригіналу та перекладу; основні труднощі, з якими стикається перекладач під час перекладу; поняття лексичних проблем в перекладі, шляхи їх подолання; поняттям граматичних трансформацій, їх видами, їх застосування під час перекладу текстів різних стилів. У результаті вивчення цього курсу студент повинен навчитися перекладати українською і перською мовами тексти різних стилів із урахуванням тематичної лексики; навчитися адекватно сприймати та розуміти вихідний текст; розробити вміння знаходити основну лінію вихідного тексту, навчитися швидко і грамотно оформлювати переклад з урахуванням соціального та професійного статусу комунікантів.
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання вибіркової дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: <i>інтегральної компетентності (ІК):</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає транслювання інформації українською, перською, другою східною та західноєвропейською мовами та/або здійснення перекладацької діяльності, і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>загальних компетентностей (ЗК):</i> – ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. – ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою; – ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема вирішення стандартних завдань професійної діяльності. <i>фахових компетентностей (ФК):</i> – ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. – ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію. – ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. – ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту. – ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань. – ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення. – ФК 14. Здатність до здійснення повного й адекватного письмового та усного (послідовного) перекладів текстів різних жанрів і стилів з перської, другої східної та західноєвропейської мов українською та навпаки, створювати письмовий та усний перекладацький супровід міжкультурної фахової комунікації.
Види занять і їхній розподіл за годинами	Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 60 год.
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	Тема 1. Предмет і завдання курсу. Розділи перекладознавства, напрямки розвитку перекладознавства.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

**«Основи теорії і практики перекладу
(перська і українська мови)»**

Спеціальність: B11 (035) Філологія

Спеціалізація: B11.067 (035.067) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – перська

Освітня програма: Перська мова і література та переклад, друга східна мова, західноєвропейська мова

	Тема 2. Види перекладів. Моделі процесу перекладу. Функціональне призначення текстів перекладу. Тема 3. Поняття еквівалентності та його співвідношення з поняттям адекватності та тотожності. Складові еквівалентності перекладу та оригіналу. Тема 4. Лексичні відповідності в перекладацькій діяльності. Фактори забезпечення адекватного перекладу. Процедура аналізу лексичних відповідностей. Тема 5. Трансформації в процесі перекладу. Типи перекладацьких трансформацій.
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практично занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у безрезні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри. 4. Методи підсумкового контролю – залік. 5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за дистанційною формою навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Успішне опанування курсів «Перська мова», «Практична граматики перської мови», «Практична фонетика перської мови». Знання теоретичних основ курсів «Загальна теорія перекладу»; «Основи загального мовознавства». Володіння навичками лінгвістичного аналізу текстів різних стилів сучасної перської мови.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Рекомендовані джерела (у тому числі інтернет-ресурси): Основна (базова): Кшановський, О. Ч. (2011) <i>Перська мова у функціонально-типологічному висвітленні</i>. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. Мойсієнко, А. К., Бас-Кононенко, О. В., Бондаренко, В. В. (2010). <i>Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика: підручник</i>. Київ: Знання. Пономарів, О. Д. (2000). <i>Стилістика сучасної української мови: Підручник</i>. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. Korangi, A., Miller, C. (2018). <i>Trends in Iranian and Persian Linguistics</i>. Berlin, Boston: De Gruyter Monten. Mirvahedi S. H. (2019). <i>The Sociolinguistics of Iran's Languages at Home and Abroad</i>. Cham: Palgrave Macmillan. Sahraii, R. M., Etemadeslami, M. (2019). <i>Charchub-e 1</i>. Tehran: Daneshgah-e Alame Tabatabaai. Sahraii, R. M., Soltani, M. (2019). <i>Iranshenasi</i>. Tehran: Daneshgah-e Alame Tabatabaai. Sedighi A., Shabani-Jadidi, P. (2018). <i>The Oxford Handbook of Persian Linguistics</i>. Oxford: Oxford University Press. حسین وثوقی (۱۳۸۳). <i>واژشناسی و فرهنگ‌نگاری در زبان فارسی</i>. تهران. کیومرث کیوان، محمدنقی بهار. (۱۳۷۷). <i>سبک‌شناسی زبان و شعر فارسی</i>. تهران Додаткова: Бочарнікова, А. М. (2004). Труднощі впорядкування словникової статті в перекладних перських словниках. <i>Мовні і концептуальні картини світу</i>: Збірник наукових праць, 14 (1), 45-49. Бочарнікова, А. М. (2009). Історичний розвиток засадничих принципів перської лексикографії. <i>Мовні і концептуальні картини світу</i>: Збірка статей, 26 (), 125-129. Бочарнікова, А. М. (2010). Часткові еквіваленти в перекладних перських словниках. <i>Studia Linguistica</i>: Збірник наукових праць до 80-річного ювілею професора Нікітіної Фіонілли Олексіївни, 4, 305-308. Бочарнікова, А. М. (2010). Доісламські запозичення в перській мові. <i>Мовні і концептуальні картини світу</i>: Збірник наукових праць, 32, 66-71. Кшановський, О. Ч. (2007). Інкорпорація в системі морфологічного типу сучасної перської мови. <i>Проблеми зіставної семантики</i>. 36. наук. ст., 8. Київ: Вид. Центр КНЛУ, 308-311. Кшановський, О. Ч. (2009). Функціонально-типологічне пояснення вживання післяйменника <i>ga</i> після підрядних означальних. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури</i>, 14, 4-8. Кшановський, О. Ч. (2010). Словозмінні категорії в системі морфологічного типу сучасної перської мови. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури</i>, 16, 19-22. Кшановський, О. Ч. (2010). Перська редуплікація в типологічному та ареальному висвітленні. <i>Сходознавство</i>, 49-50, 60-80. Левчин, І. Д., Неізвестна, В. І. (2021). <i>Класифікація фразеологізмів-флоронімів із компонентом «квітка» (gol) у сучасній перській мові</i>. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія». Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Лучко, І. М. (2004). Експресивно-оцінкові суфікси іменників перської мови. <i>Мовні і концептуальні картини світу</i>, 12, 10-15. Лучко, І. М. (2006). Перський іменниковий словотвір у світлі вітчизняної граматики. <i>Сходознавство</i>, 33-34, 95-108.

¹ <http://surl.li/cxvnmv>

	Лучко, І. М. (2006) Проблема визначення статусу деяких морфем у сучасній перській мові. <i>Мовні і концептуальні картини світу</i>, 19, 115-119. Лучко, І. М. (2011). Морфемна структура іменників сучасної перської мови. <i>Вісник Львівського університету. Серія філологічна</i>, 54, 104-109. Наконечна, Л. Б. (2014). <i>Сучасна українська мова: Фонетика. Орфоепія. Морфологія. Графіка. Орфографія</i>: посібник (видання 2-е, доповнене і перероблене). Івано-Франківськ: НАІР. Салімі, Хамід Реза, Храмовський, В. А., Мазепова, О. В., Бочарнікова, А. М. (2006). <i>Українсько-перський словник</i>. Київ: Кондор. Fazel, N. (2010). <i>New Persian Grammar Encyclopedia</i>. Available at: http://www.Fazel.De/dastur [In Persian]. Gilani, J. S. (2011). <i>Persian Language in Phonetic Alphabet: An Introductory Course For Foreigners</i>. Maryland: Babylonia Language & Translation Center, Incorporated. Kombuziya, A. (1393). <i>Vajshenasi. Ruyekardhaye qaedeye bonyad</i>. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani. Modaresi, G. (1393). <i>Avashenasi: barrasiye elmiye goftar</i>. Tehran: Markaze tahqiqate olume ensani. Додаткові ресурси: – Encyclopædia Iranica: https://www.iranicaonline.org/ – Fars News: https://www.farsnews.ir/ – IRIB New Agency: https://www.iribnews.ir/ – IRIB: https://www.iribnews.ir/ – Persian pronunciation dictionary: https://forvo.com/languages/fa/ – Бібліотека ІPI Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Бібліотека Тегеранського університету: https://library.ut.ac.ir/fa – Електронний ресурс для пошуку теоретичних і практичних джерел з перської мови, іраністики, мовознавства тощо: https://www.twirpx.com/ – Інституційний депозитарій: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/ – Інформаційна агенція ІPI (IRNA): https://www.irna.ir/ – Іранський сервер обміну відео: https://www.aparat.com/ – Кафедра східної і слов'янської філології КНЛУ: http://eastphil.knlu.edu.ua/ – Офіційний сайт КНЛУ: www.knlu.edu.ua – Офіційний сайт Посольства ІPI в Україні: https://www.iranembassy.com.ua/ – Перська мова: історія виникнення та розвитку: https://youtu.be/C1KB7dS0998 – Фонд «Сааді»: популяризація перської мови, культури і літератури за межами Ірану: https://saadifoundation.ir/fa
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<i>Семестрове оцінювання</i>: аудиторна робота, самостійна робота, МКР. <i>Підсумкове оцінювання</i>: залік. <i>Умови допуску до заліку</i>: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Ольга ВАЛІГУРА

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № _____ від «_____» _____ 202__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(ім'я, прізвище)